

24. 5. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nemajetková újma při ublížení na zdraví

V případě ublížení na zdraví dochází k zásahu do přirozených práv člověka, která jsou chráněna zákonem č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), kdy se jedná zejména o právo na život, právo na zdraví a právo na důstojnost člověka, jeho čest a soukromí (přirozená práva uvedená a chráněná v první části občanského zákoníku).

K obecné ochraně přirozených práv dle § 2956 občanského zákoníku pak přistupuje speciální ustanovení § 2958 občanského zákoníku, které upravuje náhradu nemajetkové újmy při ublížení na zdraví, kdy nemajetkovou újmou se rozumí jakákoli újma, jež neznamena přímou ztrátu na majetku. Ustanovení § 2958 občanského zákoníku pak stanoví, že „Při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.“

Výše uvedené ustanovení § 2958 občanského zákoníku v sobě zahrnuje tři různé nároky, které při ublížení na zdraví postiženému náleží, a to konkrétně tzv. bolestné, duševní útrapy a ztížení společenského uplatnění.

S účinností k 1. 1. 2014 došlo ke zrušení vyhlášky č. [440/2001](#) Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění, která limitovala soudy v přiznání adekvátní náhrady, která by zohlednila veškeré skutečnosti daného zranění, respektive i dopad na postiženého. Aby však nedocházelo k velkým rozdílům v rozhodovací praxi soudů při přiznávání náhrady a aby byla zvýšena jistota postiženého ohledně předpokládané výše jeho náhrady, byla Nejvyšším soudem ve spolupráci se Společností medicínského práva, zástupci pojistitelů a dalších právnických a lékařských profesí, vytvořena Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 občanského zákoníku) (dále jen „Metodika“). Příslušnou klasifikaci poškození zdraví a přiřazení bodového ohodnocení dle Metodiky provádí buďto ošetřující lékař nebo znalec z oboru zdravotnictví – odvětví stanovení nemajetkové újmy na zdraví, přičemž při výběru bude zejména záležet na komplikovanosti daného případu a jeho zhodnocení. Ošetřující lékař nebo znalec tedy provede příslušnou klasifikaci poškození zdraví a dle toho udělí bodové ohodnocení, které je vynásobeno příslušnou částkou jednoho bodu pro daný rok. Tato hodnota, tedy hodnota jednoho bodu, se dle Metodiky vypočítá jako 1% hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházejícího roku, v němž vznikl nárok/ vznikla bolest. Dle tohoto výpočtu činila výše jednoho bodu v roce 2015 částku 256,86 Kč a v roce 2016 částku ve výši 264,67 Kč

Sám Nejvyšší soud k otázce klasifikace poškození zdraví dle Metodiky však uvádí, že „*praktická realizace vyžaduje dostatečně široké skutkové zjištění ohledně stavu pacienta doplněné o jeho odborné lékařské hodnocení tak, aby pro rozhodnutí soudu byl zajištěn dostatečně podrobný, strukturovaný a pochopitelný podklad, umožňující dosáhnout přiměřených proporcí mezi jednotlivými typy újem při současném zachování prostoru pro zohlednění individuálních okolností na straně poškozeného*“.[1]

Výše uvedená Metodika se vztahuje na tzv. bolestné a na ztížení společenského uplatnění a napomáhá soudům při určování výše náhrady škody. Výpočet náhrady za duševní útrapy, tedy tzv. další nemajetkové újmy, však žádná exaktně stanovená pravidla nemá a bude tedy zcela záležet na úvaze soudu, zdali náhradu za duševní útrapy postiženému přízná a případně v jaké výši. Prokázání duševních útrap, které se projevují zejména v psychické rovině postiženého, je samozřejmě složitější diagnostikovat a ohodnotit přiměřeným zadostiučiněním. V tomto případě bude soud vycházet zejména ze znaleckých posudků, které dokáží stav postiženého podrobněji určit. Jako příklad duševních útrap můžeme uvést strach o život, úzkost, starost o budoucnost, deprese, šok, odloučení od rodiny a další.[2]

Na závěr bychom chtěli uvést, že Poškozený, který byl pravomocným odsuzujícím rozhodnutím v trestním řízení se svým nárokem nebo v jeho zbytku odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních, je při podání žaloby k soudu osvobozen od placení soudního poplatku.[3] Pro výpočet náhrady nákladů řízení se pak použije § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. [177/1996 Sb.](#), o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), který určuje, že za tarifní hodnotu při uplatňování nároku na náhradu nemajetkové újmy se považuje částka ve výši 50.000,- Kč.

JUDr. David Řezníček, Ph.D., LL.M.

Mgr. Kamila Candrová

[Řezníček & Co. s.r.o., advokátní kancelář](#)

U Černé věže 66/3
370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 323 247

Fax: +420 383 839 361

e-mail: recepce@reznicek.cz

---

[1] Dostupné na [www](http://www.reznicek.cz), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 2072 s.

[3] § 11 odst. 2 písm. q zákona č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)